

บทที่ 6

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม และยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน ตามโครงการพัฒนาในพระราชดำริ” ซึ่งมีเนื้อหาที่มุ่งศึกษาเฉพาะพื้นที่โครงการพัฒนาตามพระราชดำริของกองทัพบกทั้ง 4 ภาคของประเทศไทย โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากผลการวิจัยเชิงคุณภาพมาทำผลการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณได้ ดังนี้

6.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากร (Population) ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ ณ โครงการพัฒนาตามพระราชดำริของกองทัพบกในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 122 โครงการ เนื่องจากประชากรที่ใช้ในการวิจัยไม่มีการบันทึกข้อมูลไว้อย่างชัดเจน แต่สามารถประมาณได้ว่าทั้ง 122 โครงการมีผู้ปฏิบัติงานจำนวนไม่น้อยกว่า 6,000 คน ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเลือกตัวอย่างโดยใช้พื้นที่ (Area Sampling) โดยการจัดกลุ่มโครงการพัฒนาตามพระราชดำริของกองทัพบกเป็นกลุ่มย่อย ๆ 4 กลุ่มตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทย (ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคอีสาน และภาคใต้)

ขั้นที่ 2 การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยการสุ่มโครงการพัฒนาตามพระราชดำริของกองทัพบกในแต่ละภาค ภาคละ 1 โครงการ เพื่อเป็นตัวแทนของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริของกองทัพบกในแต่ละภาค ได้โครงการพัฒนาตามพระราชดำริที่ตกเป็นตัวอย่างจำนวน 4 โครงการ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 400 คน เป็นตัวแทนของผู้ปฏิบัติหน้าที่ ณ โครงการพัฒนาตามพระราชดำริในภาคต่าง ๆ ดังนี้

1. โครงการพัฒนาตามพระราชดำริ จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ภาคเหนือ) จำนวน 100 คน
2. โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (ภาคกลาง) จำนวน 100 คน
3. ศูนย์การพัฒนาพื้นที่ทำอย่างเก็บน้ำลำปลายมาศ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านราษฎร์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา (ภาคอีสาน) จำนวน 100 คน
4. โครงการศิลปะเครื่องปั้นดินเผาทัศนนิเวศน์ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส (ภาคใต้) จำนวน 100 คน

ตารางที่ 59 การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม

รายการ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน			
	ภาคเหนือ	ภาคกลาง	ภาคอีสาน	ภาคใต้
จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่แจกแบบสอบถาม	100	100	100	100
จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน	98	100	100	85
จำนวนแบบสอบถามที่ครบถ้วน ถูกต้อง สมบูรณ์	95	99	98	79

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2555)

ภายหลังจากผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบและคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความถูกต้อง ครบถ้วนและสมบูรณ์ แยกได้เป็น ภาคเหนือ 95 ชุด ภาคกลาง 99 ชุด ภาคอีสาน 98 ชุด และภาคใต้ 79 ชุด รวมทั้งสิ้น 371 ชุด ผู้วิจัยจึงได้ใช้แบบสอบถามจำนวน 371 ชุดดังกล่าวมาใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณในครั้งนี้

6.2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

6.2.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านเพศ ปรากฏผลดังตารางที่ 60

ตารางที่ 60 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
เพศชาย	182	49.1
เพศหญิง	189	50.9
รวม	371	100.0

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2555)

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.9 ที่เหลือเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 49.1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านอายุ ปรากฏผลดังตารางที่ 61

ตารางที่ 61 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ตั้งแต่ 30 ปีลงมา	122	32.9
31-40 ปี	128	34.5
41-50 ปี	81	21.8
ตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป	40	10.8
รวม	371	100.0

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2555)

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.5 รองลงมาได้แก่ อายุตั้งแต่ 30 ปีลงมา คิดเป็นร้อยละ 32.9 อายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.8 และอายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 10.8 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านการศึกษา ปรากฏผลดังตารางที่ 62

ตารางที่ 62 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	94	25.3
มัธยมศึกษา	156	42.0
ปริญญาตรี	102	27.5
สูงกว่าปริญญาตรี	19	5.1
รวม	371	100.0

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2555)

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 42.0 รองลงมาได้แก่ ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 27.5 ระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 25.3 และ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 5.1 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านตำแหน่ง/ความรับผิดชอบในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ปรากฏผลดังตารางที่ 63

ตารางที่ 63 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านตำแหน่ง/ความรับผิดชอบ
ในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

อาชีพหลัก	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหารระดับสูง	26	7.0
ฝ่ายอำนวยการ/ผู้ประสานงาน	61	16.4
ผู้ปฏิบัติงานในระดับล่าง	284	76.5
รวม	371	100.0

ที่มา: สรุปรูปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2555)

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ปฏิบัติงานในระดับล่าง คิดเป็นร้อยละ 76.5 รองลงมาได้แก่ ฝ่ายอำนวยการ/ผู้ประสานงาน คิดเป็นร้อยละ 16.4 และผู้บริหารระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 7.0 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านจำนวนของผู้ร่วมงานในความรับผิดชอบ ปรากฏผลดังตารางที่ 64

ตารางที่ 64 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านจำนวนของผู้ร่วมงานใน
ความรับผิดชอบ

ผู้ร่วมงานในความรับผิดชอบ	จำนวน	ร้อยละ
1-5 คน	165	44.5
6-10 คน	77	20.8
11-15 คน	64	17.3
16 คน ขึ้นไป	65	17.5
รวม	371	100.0

ที่มา: สรุปรูปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2555)

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีผู้ร่วมงานในความรับผิดชอบ 1-5 คน คิดเป็นร้อยละ 44.5 รองลงมาได้แก่ 6-10 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8, 16 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 17.5 และ 11-15 คน คิดเป็นร้อยละ 17.3 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ปรากฏผลดังตารางที่ 65

ตารางที่ 65 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

ประสบการณ์	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	178	48.0
1-5 ปี	95	25.6
6-10 ปี	51	13.7
11 ปี ขึ้นไป	47	12.7
รวม	371	100.0

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2555)

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 48.0 รองลงมาได้แก่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.6, 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.7 และ 11 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 12.7 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ปรากฏผลดังตารางที่ 66

ตารางที่ 66 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ตั้งแต่ 10,000 บาท ลงมา	228	61.5
10,000-20,000 บาท	85	22.9
20,001-30,000 บาท	44	11.9
30,001 บาทขึ้นไป	14	3.8
รวม	371	100.0

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2555)

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 10,000 บาท ลงมา คิดเป็นร้อยละ 61.5 รองลงมาได้แก่ 10,000-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.9, 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.9 และ ระดับรายได้ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.8 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านองค์ความรู้/ประสบการณ์เรื่องภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ปรากฏผลดังตารางที่ 67

ตารางที่ 67 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านองค์ความรู้/ประสบการณ์เรื่องภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม

ภาวะผู้นำ	จำนวน	ร้อยละ
มี	54	14.6
ไม่มี	317	85.4
รวม	371	100.0

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2555)

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีองค์ความรู้/ประสบการณ์เรื่องภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม คิดเป็นร้อยละ 85.4 ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีองค์ความรู้/ประสบการณ์เรื่องภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม คิดเป็นร้อยละ 14.6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ในด้านองค์ความรู้/ประสบการณ์เรื่องยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปรากฏผลดังตารางที่ 68

**ตารางที่ 68 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านองค์ความรู้/ประสบการณ์เรื่อง
ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**

ยุทธศาสตร์	จำนวน	ร้อยละ
มี	60	16.2
ไม่มี	311	83.8
รวม	371	100.0

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2555)

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีองค์ความรู้/ประสบการณ์เรื่อง
ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คิดเป็นร้อยละ 83.8 ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีองค์
ความรู้/ประสบการณ์เรื่องยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คิดเป็นร้อยละ 16.2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ในด้านองค์ความรู้/ประสบการณ์เรื่องการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน ปรากฏผลดังตารางที่ 69

**ตารางที่ 69 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามด้านองค์ความรู้/ประสบการณ์เรื่อง
การพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน**

การพัฒนาสังคมแบบ องค์รวมอย่างยั่งยืน	จำนวน	ร้อยละ
มี	57	15.4
ไม่มี	314	84.6
รวม	371	100.0

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2555)

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีองค์ความรู้/ประสบการณ์เรื่อง การพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน คิดเป็นร้อยละ 84.6 ในขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่มี องค์ความรู้/ประสบการณ์เรื่องการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน คิดเป็นร้อยละ 15.4

กล่าวโดยสรุป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบ แบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.9 อายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.5 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 42.0 ส่วนใหญ่มีตำแหน่ง/ ความรับผิดชอบในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริเป็นผู้ปฏิบัติงานในระดับล่าง คิดเป็นร้อยละ 76.5 มี ผู้ร่วมงานในความรับผิดชอบ 1-5 คน คิดเป็นร้อยละ 44.5 ส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ในการทำงานที่ เกี่ยวข้องกับโครงการ คิดเป็นร้อยละ 48.0 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 10,000 บาท ลงมา คิดเป็นร้อยละ 61.5 และส่วนใหญ่ไม่มีไม่มีองค์ความรู้/ประสบการณ์ทั้งในเรื่องเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน

6.3 แนวคิดและทัศนคติต่อภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตาม พระราชดำริ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แนวคิดและทัศนคติต่อภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของ โครงการพัฒนาตามพระราชดำริ โดยภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56 ปรากฏผลดังตารางที่ 70

ตารางที่ 70 แนวคิดและทัศนคติต่อภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตาม พระราชดำริ

ด้านแนวคิดและทัศนคติต่อภาวะผู้นำเชิง เศรษฐกิจ-สังคม	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับทัศนคติ	อันดับ
1. ผู้นำหรือผู้ที่มีภาวะผู้นำ จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถรอบด้านกล้าตัดสินใจ โดยเฉพาะในด้านการเปลี่ยนแปลง	4.32	0.75	มากที่สุด	1
18. ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการ พัฒนาตามพระราชดำริในทุกภาคล้น	4.19	0.81	มาก	2

ตารางที่ 70 (ต่อ)

ด้านแนวคิดและทัศนคติต่อภาวะผู้นำ เชิงเศรษฐกิจ-สังคม	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับทัศนคติ	อันดับ
จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมทั้งสิน ทั้งใน ปัจจุบันและในอนาคต				
14. ผู้ซึ่งปฏิบัติงานในโครงการอนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวน แห่งชาติป่ากุยบุรีอันเนื่องมาจาก พระราชดำริในปัจจุบัน จะต้องเป็นผู้ นำที่ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีใน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.18	0.83	มาก	3
11. ภาวะผู้นำของผู้ที่ปฏิบัติงานในโครงการ พัฒนาตามพระราชดำริจังหวัด แม่ฮ่องสอนในปัจจุบัน จะต้องเป็นผู้ นำที่ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีใน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.17	0.85	มาก	4
16. ภาวะผู้นำของผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์ การพัฒนาพื้นที่ทำอย่างเก็บน้ำลำ ปลายมาศ อันเนื่องมาจาก พระราชดำริในปัจจุบัน จะต้อง มีทักษะความชำนาญในการพัฒนา งานอาชีพในหลากหลายสาขา	4.15	0.86	มาก	5
8. ในการบริหารงานของโครงการพัฒนา ตามพระราชดำริ ผู้นำที่รับผิดชอบ จะต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และคำนึงถึงสาธารณประโยชน์สูงสุด	4.14	0.82	มาก	6

ตารางที่ 70 (ต่อ)

ด้านแนวคิดและทัศนคติต่อภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับทัศนคติ	อันดับ
12. ผู้ที่จะเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริจังหวัดแม่ฮ่องสอนในปัจจุบัน จะต้องสามารถปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีใน	4.13	0.83	มาก	7
17. ลักษณะของผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการศิลปาชีพเครื่องปั้นดินเผาทักษิณราชธานีขณะนี้ในปัจจุบัน คือ จะต้องมีความรู้ความสามารถในการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่มาใช้ให้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า	4.11	0.85	มาก	8
7. ผู้นำนักบริหารของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริในปัจจุบัน จะต้องไปที่จะเรียนรู้ทั้งด้านเศรษฐกิจ-สังคม และพร้อมที่จะแก้ไขความผิดพลาดในอดีตอยู่เสมอ	4.08	0.84	มาก	9
6. จากมิติเชิงเศรษฐกิจใหม่ นั้น ในการบริหารงานตามโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ผู้นำต้องให้การวางแผนอย่างเป็นระบบในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติ	4.07	0.73	มาก	10
15. ในการปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์การพัฒนาพื้นที่ทำอย่างเก็บน้ำลำปลายมาศอันเนื่องมาจากพระราชดำริในปัจจุบัน จะต้องอาศัยผู้นำที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารงานบุคคลและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างหลากหลายสาขาอาชีพ	4.06	0.91	มาก	11

ตารางที่ 70 (ต่อ)

ด้านแนวคิดและทัศนคติต่อภาวะผู้นำ เชิงเศรษฐกิจ-สังคม	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับทัศนคติ	อันดับ
4. ผู้นำทางสังคมในปัจจุบัน จะต้องมีการตัดสินใจที่ฉับไวในการแก้ไขปัญหา และเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพในสถานการณ์วิกฤติ	4.05	0.93	มาก	12
13. การมีผู้นำที่มีความรู้ความสามารถในการจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ราษฎร จะทำให้การปฏิบัติงานในโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริในปัจจุบันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	4.01	0.86	มาก	13
10. ผู้นำซึ่งปฏิบัติหน้าที่โครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ในอนาคตไม่จำเป็นจะต้องมีการประสานงานหรือมีความสัมพันธ์อันดีกับภาคส่วนต่าง ๆ	3.61	1.27	มาก	14
2. ภาวะผู้นำในปัจจุบันไม่จำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เพราะอาศัยโชคช่วยก็พอแล้ว	3.58	1.22	มาก	15
9. ในการปฏิบัติงานของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ผู้นำนักบริหารไม่จำเป็นต้องมีความเก่งกาจและไม่จำเป็นต้องมีความสามารถในการสร้างเครือข่ายแต่อย่างใด เพราะอาศัยการอ้างชื่อของโครงการอย่างเดียวก็พอแล้ว	3.53	1.24	มาก	16

ตารางที่ 70 (ต่อ)

ด้านแนวคิดและทัศนคติต่อภาวะผู้นำ เชิงเศรษฐกิจ-สังคม	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับทัศนคติ	อันดับ
3. ผู้นำที่จะประสบความสำเร็จในการบริหารองค์กรไม่จำเป็นต้องมีอุดมการณ์เสรีนิยมและเปิดกว้างในการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น เพราะแค่สร้างความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งกับผู้นำทางการเมืองระดับสูงก็เพียงพอแล้ว	3.44	1.16	มาก	17
5. สังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงที่ผกผันผู้นำต้องปรับตัวเองอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลาจนไม่อาจสรุปแบบที่ชัดเจนในการปรับตัวได้ จึงไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี	3.44	1.30	มาก	18

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2555)

กล่าวโดยสรุป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวคิดและทัศนคติต่อภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ พบว่า มีประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีระดับทัศนคติอยู่ในระดับที่เห็นด้วยมากที่สุดอยู่ 1 ประเด็น และระดับที่เห็นด้วยมาก 17 ประเด็น โดยประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุด คือ ประเด็นที่ว่า ผู้นำหรือผู้ที่มีภาวะผู้นำ จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถรอบด้านกล้าตัดสินใจ โดยเฉพาะในด้านการเปลี่ยนแปลง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.32 ซึ่งสอดคล้องกับที่ ฟิวดเลอร์ (Fiedler, 1967, p. 8) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้นำ คือ บุคคลที่ริเริ่มหรือส่งเสริมให้มีการเปลี่ยนแปลงการกระทำของกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นผู้นำที่สนับสนุนส่งเสริมให้มีการสัมพันธ์ของสมาชิกภายในกลุ่มดำเนินไปด้วยดี รวมทั้งยังสอดคล้องกับแนวความคิดของ นิโกร (Nigro, 1970, p. 222) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง การมีอิทธิพลเหนือการกระทำของผู้อื่น คุณภาพหรือคุณค่าของผู้นำอยู่ที่ว่า สามารถตัดสินใจได้ว่า จะต้องทำอะไรและสามารถชักนำให้ผู้อื่นช่วยทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปดังที่ได้

ตั้งใจ และสอดคล้องกับแนวความคิดของ รั้งสรรพ ประเสริฐศรี (2551, หน้า 11) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ผู้นำ เป็นบุคคลที่ทำให้องค์การประสบความสำเร็จ เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่ม กล้าตัดสินใจ ตลอดจนสอดคล้องกับงานวิจัยเชิงปริมาณในบทที่ 5 ข้อ 5.1.1 (หน้า 164-175) ที่มีผู้ให้สัมภาษณ์ถึง 26 ท่าน ได้แก่ นายเฉลิมศักดิ์ สุรนันท์, นายสรารุช แซ่เตี๋ย, นายธัญ กาญจนวัฒน์นานนท์, นายสมชัย หทยะตันติ, นายฤทธิไกร อุดมเวช, ดร. วิวัฒน์ แดงสุภา, นายสายเมือง วิริยศิริ, นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ, พลเอก พิเชษฐ วิสัยจร, นางประทานพร โสภากิจต์วัฒนะ, นายชูเกียรติ มุทธากาญจน์, นางสาววรรณิ คำมัน, พลโท ชานี รักเรือง, นางนิษฐา ชีวะพุกฤษ, พลเอกยงยุทธ บุญยะวัน, นางสาวสมพิศ บุตรสาระ, นายชาติตรี ดิเรกศรี, พลตำรวจโท เรืองศักดิ์ จริตเอก, พลอากาศโท วรฉัตร ธารีฉัตร, พลเรือโทชัยวัฒน์ ศรีอักษรินทร์, ดร. ฐิณฎา เปี่ยมพงศ์สานต์, นางวารุณี สุริยะ, ศาสตราจารย์ ดร. กำพล อุดยวิทย์, พิพัฒพงศ์ อิศรเสนา ณ อยุธยา, นางวรรณภา ตั้งบรรยงค์ และนายคนุชา สิ้นธวานนท์ ได้ให้ความเห็นไว้ว่า ผู้ที่มีภาวะผู้นำที่ดีจะต้องเปิดกว้างในการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีการตัดสินใจที่ฉับไวในการแก้ไขปัญหา โดยใช้สติปัญญาและเหตุผลในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ และมีการวางแผนอย่างเป็นระบบในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติ รวมทั้งจะต้องมีประสบการณ์ ความรู้ความสามารถมากเป็นพิเศษ และมีความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน เพื่อที่จะใช้ความรู้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่ในการช่วยเหลือประเทศชาติอย่างเต็มที่

และประเด็นที่เป็นอันดับรองลงมาคือ ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำรินในทุกภาคส่วนจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมทั้งสิ้น ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต มีค่าเฉลี่ย 4.19 ซึ่งสอดคล้องกับ สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2544, หน้า 35) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำมีความหมายมากกว่าการมีทักษะต่าง ๆ ที่สำคัญ แต่ความสำคัญอยู่ที่ผู้นั้นมีคุณลักษณะพิเศษส่วนตัวที่ไม่อาจจะมองเห็นแต่ทรงพลังมาก เช่น คุณลักษณะในเรื่องของความมุ่งมั่นกระตือรือร้น (Enthusiasm) ความสัตย์ซื่อถือคุณธรรมยึดมั่นในหลักการ (Integrity) ความกล้าหาญ (Courage) และความอ่อนน้อมถ่อมตน (Humility) และสอดคล้องกับแนวความคิดของ สุวิระ ทรงเมตตา (2541, หน้า 25-26) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง คุณสมบัติที่สำคัญของผู้นำที่จะต้องมีความจริงใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา โดยการให้ความเป็นธรรมและใช้ระบบคุณธรรมในการปกครองบังคับบัญชา ร่วมปฏิบัติงานกับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างจริงใจไม่หลอกลู้อ้างาน มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา จะต้องทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความไว้วางใจ นำเชื่อถือและเลื่อมใส รวมทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยเชิงปริมาณในบทที่ 5 ข้อ 5.3.3 (หน้า 232-235) ที่มีผู้ให้สัมภาษณ์ 5 ท่าน ได้แก่ นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ พลเอก พิเชษฐ วิสัยจร นางประทานพร โสภากิจต์วัฒนะ พลเรือโท ชัยวัฒน์ ศรีอักษรินทร์ และนางสาวสมพิศ บุตรสาระ ที่เห็นว่า ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมในโครงการพัฒนาตามพระราชดำรินจะต้องใช้หลักทศพิธราชธรรม โดยเฉพาะความอดทนอดกลั้นและความอ่อนน้อมถ่อมตน

ในการทำให้ผู้ตามเกิดความเชื่อมั่นในการที่จะทำตามแผนงานหรือยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ รวมทั้งใช้หลักทศพิธราชธรรมในส่วนของการว่า ธรรม ซึ่งในหลวงทรงพระราชทานแนวพระราชดำริเอาไว้ว่า ธรรม คือ การศึกษาจากธรรมชาติ และการใช้ธรรมชาติในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ซึ่งเมื่อนำยุทธศาสตร์ดังกล่าวมาปฏิบัติแล้วจะไม่ก่อให้เกิดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งจะทำให้สังคมเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืนได้โดยแท้จริง ทั้งนี้สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม เพราะจะทำให้นึกถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัวนั่นเอง

6.4 แนวคิดและทัศนคติต่อยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แนวคิดและทัศนคติต่อยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ โดยภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 ปรากฏผลดังตารางที่ 70

ตารางที่ 71 แนวคิดและทัศนคติต่อยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

ด้านแนวคิดและทัศนคติต่อภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับทัศนะ	อันดับ
12. ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตามพระราชดำริจังหวัดแม่ฮ่องสอน คือ เจ้าหน้าที่โครงการจะต้องเป็นผู้นำในการปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีในการพัฒนาเพื่อรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ให้คงอยู่อย่างยั่งยืนตลอดไป	4.18	0.83	มาก	1
7. ในอนาคต โครงการพัฒนาตามพระราชดำริจะต้องใช้ยุทธศาสตร์	4.15	0.85	มาก	2

ตารางที่ 71 (ต่อ)

ด้านแนวคิดและทัศนคติต่อภาวะผู้นำ เชิงเศรษฐกิจ-สังคม	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับทัศนคติ	อันดับ
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการสร้าง ความรู้ ความเข้าใจ และมีความรอบคอบ ในการดำเนินการ				
13. โครงการพัฒนาตามพระราชดำริจังหวัด แม่ฮ่องสอนในปัจจุบัน ใช้ยุทธศาสตร์ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการรักษา สิ่งแวดล้อมของพื้นที่ให้คงอยู่อย่าง ยั่งยืนตลอดไป	4.13	0.77	มาก	3
1. ยุทธศาสตร์ หมายถึง การพัฒนา และการใช้อำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ จิตวิทยา และกำลังรบทาง ทหารตามความจำเป็นทั้งในยามสงบ และยามสงคราม เพื่อให้ บรรลุ วัตถุประสงค์ตามที่ได้กำหนดนโยบาย ไว้ โดยต้องให้ความสำคัญต่อมิติเรื่อง วิสัยทัศน์และอนาคตเป็นหลัก	4.13	0.86	มาก	4
18. ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของโครงการศิลปาชีพเครื่องปั้นดินเผา ทักษิณราชินีเวศน์ในปัจจุบัน คือ การนำเอาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ใน พื้นที่มาใช้ให้ประโยชน์อย่างคุ้มค่าให้ มากที่สุด	4.11	0.78	มาก	5
15. ผู้ซึ่งปฏิบัติงานในโครงการอนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวน แห่งชาติป่ากุ่มบุรี อันเนื่องมาจาก	4.09	0.80	มาก	6

ตารางที่ 71 (ต่อ)

ด้านแนวคิดและทัศนคติต่อภาวะผู้นำ เชิงเศรษฐกิจ-สังคม	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับทัศนคติ	อันดับ
พระราชดำริในปัจจุบัน จะต้องยึดหลักของความพอเพียงในการใช้ที่ดินทำกิน เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่โครงการให้ยั่งยืนตลอดไป				
17. การปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์การพัฒนาพื้นที่ทำอย่างเก็บน้ำดำปลายมาศอันเนื่องมาจากพระราชดำริในปัจจุบัน จะต้องอาศัยการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงานบุคคลและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างหลากหลายสาขาอาชีพ	4.08	0.84	มาก	7
8. ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริในปัจจุบัน จะต้องอาศัยความอดทน ความเพียร ความมีสติปัญญาและความซื่อสัตย์สุจริตในการวางแผนและตัดสินใจในการกระทำต่าง ๆ	4.07	0.90	มาก	8
4. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในอนาคตจะต้องใช้ยุทธศาสตร์ด้านความพอประมาณ เช่น การลงทุนเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนที่เป็นธรรมตามสมควรที่จะต้องได้รับ โดยไม่เบียดเบียนหรือสร้างภาระให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น	4.05	0.79	มาก	9

ตารางที่ 71 (ต่อ)

ด้านแนวคิดและทัศนคติต่อภาวะผู้นำ เชิงเศรษฐกิจ-สังคม	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับทัศนะ	อันดับ
16. ยุทธศาสตร์ที่สำคัญของศูนย์ การพัฒนาพื้นที่ทำอย่างเก็บน้ำลำ ปลายมาศ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในปัจจุบันคือ การพัฒนางานอาชีพใน หลากหลายสาขาให้มีคุณภาพมากขึ้น	4.02	0.88	มาก	10
9. การปฏิบัติงานในโครงการพัฒนาตาม พระราชดำริในปัจจุบัน จะต้องปรับ ยุทธศาสตร์ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ให้สัมพันธ์กับสภาพการดำรงชีวิต ในยุคของสังคมทุนนิยมในอนาคต	4.02	0.83	มาก	11
14.การจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ราษฎร ถือเป็น ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงที่สำคัญของโครงการอนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวน แห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจาก พระราชดำริในปัจจุบัน	3.98	0.86	มาก	12
5. ยุทธศาสตร์ของความพอเพียงใน อนาคต จะต้องปรับให้มีการผสมผสาน ทั้งโลกาภิวัตน์และท้องถิ่นวิวัตน์ และจะต้องมีเหตุผล เช่น เมื่อมีตลาด มีเงิน จึงจะขยายกิจการ	3.93	0.89	มาก	13
3. ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งหมายถึง การใช้อำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ จิตวิทยา และกำลังรบบทาง ทหารในการชี้นำประชาชนทุกระดับ	3.75	0.99	มาก	14

ตารางที่ 71 (ต่อ)

ด้านแนวคิดและทัศนคติต่อภาวะผู้นำ เชิงเศรษฐกิจ-สังคม	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับทัศนคติ	อันดับ
ให้ดำรงชีวิตอยู่ได้ตามทางสายกลาง นับเป็นการเตรียมการเพื่อให้ก้าวทัน โลกยุคโลกาภิวัตน์ ในปัจจุบันได้อย่าง ชาญฉลาด				
2. ผู้นำนักยุทธศาสตร์ไม่จำเป็นจะต้องมี ความรู้ในสาขาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับ การกำหนดวิธีการสู่เป้าหมาย ขององค์กรเพื่อผลสำเร็จในอนาคต เพียง แต่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับสื่อมวลชนก็ จะได้รับข่าวสารและการสนับสนุนที่ เพียงพอแล้ว	3.54	1.23	มาก	15
11. ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ในอนาคต ไม่จำเป็นต้องเชื่อมโยง ประวัติศาสตร์ของโครงการตาม พระราชดำริเข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่น ของพื้นที่นั้น ๆ	3.51	1.24	มาก	16
6. เศรษฐกิจพอเพียงช่วยเพิ่ม ความเร็วในการปฏิบัติงานให้เรา สามารถก้าวได้ทันโลก โดยไม่จำเป็น จะต้องมีการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีใน ตัว เช่น สามารถกู้เงินหรือสร้างหนี้สิน จำนวนมากเพื่อนำเงินนั้นมาลงทุนให้ เกิดประโยชน์ในอนาคตได้	3.43	1.20	มาก	17

ตารางที่ 71 (ต่อ)

ด้านแนวคิดและทัศนคติต่อภาวะผู้นำ เชิงเศรษฐกิจ-สังคม	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับทัศนคติ	อันดับ
10. โครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ไม่จำเป็นต้องอธิบายหรือให้ความรู้ แก่ผู้อื่นจนกระทั่งทราบถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรง ทำไว้ในอดีต เพียงแค่นำหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ให้เป็นผล ทางการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ในอนาคตก็ถือเป็นการเพียงพอแล้ว	3.35	1.22	ปานกลาง	18

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2555)

กล่าวโดยสรุป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวคิดและทัศนคติต่อยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ พบว่า มีประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีระดับทัศนคติอยู่ในระดับที่เห็นด้วยมากอยู่ 17 ประเด็น และระดับที่เห็นด้วยปานกลาง 1 ประเด็น โดยประเด็นที่ว่าเจ้าหน้าที่โครงการจะต้องเป็นผู้นำในการปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีในการพัฒนาเพื่อรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ให้คงอยู่อย่างยั่งยืนตลอดไป เป็นประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก คือ 4.18 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเชิงปริมาณในบทที่ 5 ข้อ 5.1.3 (หน้า 184-189) ที่มีผู้ให้สัมภาษณ์ถึง 15 ท่าน ได้แก่ นายสรารุช แซ่เตี๋ยว, ดร. วิวัฒน์ แดงสุภา, นายสายเมือง วิริยศิริ, นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ, พลเอก พิเชษฐ วิสัยจร, นางนิตยา ชีวะพฤกษ์, พลเอก ยงยุทธ บุญยะวัน, พลอากาศโท วรฉัตร ธารีฉัตร, พลเรือโท ชัยวัฒน์ ศรีอักษรินทร์, นางสาวสมพิศ บุตรสาระ, ท่านผู้หญิงเพ็ญศรี วัชรโรทัย, ศาสตราจารย์ ดร. กำพล อดุลยวิทย์, พิพัฒพงศ์ อิศรเสนา ณ อยุธยา, นางวรรณภา ตั้งบรรยงค์ และนายสรภัส สุตเกียรติกุล ที่เห็นว่า ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม ของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ จะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดี และสอดคล้องกับงานวิจัยเชิงปริมาณในบทที่ 5 ข้อ 5.2.2 (หน้า 203-212) ที่มีผู้ให้สัมภาษณ์ถึง 17 ท่าน ได้แก่ นายเฉลิมศักดิ์ สุรนันท์, นายสรารุช แซ่เตี๋ยว, นายธัญ กาญจนวัฒน์นันทน์, นายสมชัย ทหะตันติ, พันเอก ดร. ถิรนนท์ นันทขว้าง, พลตรีสุรสิทธิ์

ถนัดทาง, พลเอก วันชัย เรืองตระกูล, นางสาวสมพิศ บุตรสาระ, พันเอกการุณ ชุนสูงเนิน, พลตำรวจโท เรืองศักดิ์ จริตเอก, พลอากาศโท วรฉัตร ธาวัชัตร์, พลเรือโท ชัยวัฒน์ ศรีอักษรินทร์, ศาสตราจารย์ ดร. กำพล อุดลยวิทย์, พิพัฒพงศ์ อิศรเสนา ณ อยุธยา, นางวรรณภา ตั้งบรรยงค์, นายดนุชา สีนธวานนท์ และนายสรภัส สุตเธียรกุล ที่เห็นว่า ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ จะต้องเน้นในเรื่องของการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นอันถือเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

ส่วนอันดับรองลงมาคือ ประเด็น ในอนาคต โครงการพัฒนาตามพระราชดำริจะต้องใช้ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และมีความรอบคอบในการดำเนินการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.15 ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ เมธี ครองแก้ว (Medhi Krongkaew, 2003, p. 1) ที่เห็นว่า ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการ ทุกขั้นตอน และสอดคล้องกับแนวความคิดของ เฉลิมพร พิรุฬห์สาส์น (2554, หน้า 1-2) ที่กล่าวว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักอยู่ 3 ประการ คือ การเดินทางสายกลาง ความรอบรู้และความเข้าใจ รวมไปถึงความยืดหยุ่นต่อความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นเมื่อปัจจัยทั้งภายนอกและภายในเปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยเชิงปริมาณในบทที่ 5 ข้อ 5.2.1 (หน้า 190-203) ที่มีผู้ให้สัมภาษณ์ถึง 26 ท่าน ได้แก่ นายสรารุช แซ่เตี่ยว, นายธัญ กาญจน์ วัฒนานนท์, นายสมชัย หทยะตันติ, นางพวงเพชร ชุนละเอียด, ดร. วิวัฒน์ แดงสุภา, นายสายเมือง วิริยศิริ, นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ, พลเอก พิเชษฐ วิสัยจร, พันเอก ดร. ชีรนนท์ นันทขว้าง, พลเอก วันชัย เรืองตระกูล, นางประทานพร โสภางิตต์วัฒนนะ, นายชูเกียรติ มุทธากาญจน์, นางสาววรรณิ คำมัน, พลโท ชำนิ รักเรือง, นางนิตชา ชีวะพฤกษ์, นางสาวสมพิศ บุตรสาระ, นายชาติเรดิเรกศรี, พลตำรวจโท เรืองศักดิ์ จริตเอก, นางสาวกาญจน์ชนิษฐา เอกแสงศรี, คุณหญิง อรุณี ปรีวีติธรรม, ท่านผู้หญิง เพ็ญศรี วัชรโรทัย, นางวารุณี สุริยะ, ศาสตราจารย์ ดร. กำพล อุดลยวิทย์, พิพัฒพงศ์ อิศรเสนา ณ อยุธยา, นายดนุชา สีนธวานนท์ และนายสรภัส สุตเธียรกุล ที่เห็นว่า ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ จะต้องเน้นในเรื่องของความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว โดยจะต้องอาศัยความรู้ ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม

6.5 แนวคิดและทัศนะต่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แนวคิดและทัศนะต่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนของโครงการพัฒนาตามพระราชดำรินั้น ภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 ปรากฏผลดังตารางที่ 72

ตารางที่ 72 แนวคิดและทัศนะต่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

ด้านแนวคิดและทัศนะต่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับทัศนะ	อันดับ
15. การที่เราจะสามารถทำให้สภาพพื้นที่ป่าบริเวณโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริเกิดการพัฒนาได้อย่างยั่งยืนนั้น ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันดูแลรักษาป่าไม้เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืนตลอดไปในอนาคต	4.23	0.84	มากที่สุด	1
20.การพัฒนาสังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำรินี้ในทุกภาคแบบองค์รวมล้วนแล้วแต่จะต้องเน้นในเรื่องของการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างยั่งยืนสืบไปด้วยกันทั้งสิ้น ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต	4.22	0.82	มากที่สุด	2
3. ในการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมนั้นจะต้องทำให้กลุ่มชุมชนที่สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างผาสุก มีความเป็น	4.19	0.80	มาก	3

ตารางที่ 72 (ต่อ)

ด้านแนวคิดและทัศนะต่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับทัศนะ	อันดับ
อันหนึ่งอันเดียวกันมีวิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมเป็นอย่างเดียวกัน ผลดีที่จะเกิดขึ้นก็คือ เกิดความเจริญหรือเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นอย่างพร้อมเพรียงกันในทุกภาคส่วนทั่วประเทศ				
19. การส่งเสริมให้ราษฎรในพื้นที่ได้มีโอกาสประกอบอาชีพที่มั่นคง และมีรายได้เพียงพอกับความเป็นอยู่ ถือเป็นการพัฒนาสังคมของโครงการศิลปาชีพเครื่องปั้นดินเผาทักษิณราชนิเวศน์อย่างหนึ่ง ซึ่งทำเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในพื้นที่	4.18	0.85	มาก	4
2. การพัฒนาสังคมที่ประสบความสำเร็จคือสามารถช่วยให้กลุ่มชุมชนอยู่รวมกันได้ มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยดำรงชีวิตและมีวัฒนธรรมที่เป็นอย่างเดียวกัน ช่วยให้เกิดความเจริญหรือเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นอย่างพร้อมเพรียงกัน ไม่ขัดแย้งกัน	4.17	0.83	มาก	5
6. การที่สังคมจะพัฒนาได้อย่างยั่งยืนนั้น เราจะต้องศึกษาเรียนรู้ให้เข้าใจถึงแก่นแท้ของเรื่องนั้น ๆ เสียก่อนหลังจากนั้นจึงนำความรู้ที่ได้รับการศึกษาแล้วนั้นไปอธิบายถ่ายทอดหรือให้ความรู้แก่ผู้อื่นจนกระทั่งสามารถปฏิบัติตามได้ในอนาคตต่อไป	4.13	0.84	มาก	6

ตารางที่ 72 (ต่อ)

ด้านแนวคิดและทัศนคติต่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับทัศนคติ	อันดับ
13. การพัฒนาอย่างยั่งยืนในพื้นที่โครงการพัฒนาตามพระราชดำริจังหวัดแม่ฮ่องสอนสามารถทำได้ โดยการร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อมและป้องกันการบุกรุกทำลายป่าจากการทำไร่เลื่อนลอย เพื่อสงวนป่าไม้ไว้เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารตลอดไปในอนาคต	4.12	0.85	มาก	7
12. ในปัจจุบัน เราสามารถพัฒนาพื้นที่โครงการพัฒนาตามพระราชดำริจังหวัดแม่ฮ่องสอนอย่างยั่งยืนได้โดยการทำให้ประชาชนในพื้นที่ไม่ปลูกพืชเสพติดและหันมาเลี้ยงสัตว์และปลูกพืชทดแทน	4.08	0.86	มาก	8
18. โครงการศิลปาชีพเครื่องปั้นดินเผาทักษิณราชินี เวศน์ ในปัจจุบัน ได้นำเอาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่โครงการมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดความยั่งยืนอย่างเต็มที่	4.06	0.82	มาก	9
5. การทำให้กลุ่มชุมชนที่อยู่รวมกัน มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีวิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมเป็นอย่างเดียวกัน เกิดความเจริญหรือเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นอย่างพร้อมเพรียงกันในทุกภาคส่วนทั่วประเทศ ทำให้ผู้คนในอนาคตต้องเกิดปัญหาในการตอบสนองของความต้องการของตนเอง คือ ความหมายของการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน	4.06	0.87	มาก	10

ตารางที่ 72 (ต่อ)

ด้านแนวคิดและทัศนะต่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับทัศนะ	อันดับ
7. การวางแผนการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมโลกในอนาคตได้อย่างสูงสุด จะทำให้สังคมเกิดการพัฒนาดังต่อไปนี้	4.05	0.81	มาก	11
17. การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร เช่น โครงการชลประทานบริเวณเขื่อนมูลบน และเขื่อนลำแชะถือเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาสังคมในพื้นที่ศูนย์การพัฒนาพื้นที่ท้ายอ่างเก็บน้ำลำปลายมาศอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้เกิดความยั่งยืน	4.00	0.78	มาก	12
16. พื้นที่ศูนย์การพัฒนาพื้นที่ท้ายอ่างเก็บน้ำลำปลายมาศ อันเนื่องมาจากพระราชดำริในปัจจุบัน ใช้ประชาชนในพื้นที่เป็นศูนย์กลางในการศึกษา โดยใช้วิธีการจัดการประกอบอาชีพแบบครบวงจร เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนางานฝีมืออย่างยั่งยืนในหลากหลายสาขาอาชีพ	4.00	0.82	มาก	13
14. การพัฒนาทางเศรษฐกิจในพื้นที่โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ราษฎรอย่างเป็นธรรมและจัดอบรมการส่งเสริม	3.99	0.90	มาก	14

ตารางที่ 72 (ต่อ)

ด้านแนวคิดและทัศนคติต่อการพัฒนา สังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ทัศนคติ	อันดับ
การปลูกไม้เศรษฐกิจ และมอบพันธุ์กล้าไม้ ให้แก่ราษฎรเพื่อนำไปปลูกในพื้นที่ของ ตนเอง				
8. การวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจาก การพัฒนาอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการทำ CSR (Corporate Social Responsibility) หรือ ความรับผิดชอบต่อ สังคมของธุรกิจ จะก่อให้เกิดความยั่งยืน ได้จากการสร้างค่านิยมในการบริโภค อย่างสมดุลย์ เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และก้าวทันต่อกระแสทุนนิยมของโลก ยุคโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน ซึ่งมีการสื่อสาร อันกว้างไกลและรวดเร็ว	3.95	0.82	มาก	15
1. การพัฒนา หมายถึง การทำให้เจริญตาม แบบอย่างของตะวันตก ซึ่งก็คือ การเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เจริญด้านวัตถุ มากขึ้น	3.45	1.33	มาก	16
4. การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) หมายถึง การพัฒนาที่ ตอบสนองความต้องการของคนยุค ปัจจุบัน โดยไม่จำเป็นต้องสนใจว่าผู้คนใน อนาคตจะเกิดปัญหาในการตอบสนอง ความต้องการของตนเองหรือไม่	3.40	1.31	ปานกลาง	17

ตารางที่ 72 (ต่อ)

ด้านแนวคิดและทัศนคติต่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับทัศนคติ	อันดับ
10. การพัฒนาที่ยั่งยืน จะไม่รวมถึงการมองหาหรือเลือกเฟ้นยุทธศาสตร์ที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของความเป็นไทยในปัจจุบันออกมาใช้ในการพัฒนาสังคมของตนเอง	3.37	1.27	ปานกลาง	18
9. การพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน จะต้องไม่ยึดคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา เพราะถึงแม้จะพัฒนาคนให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการสังเคราะห์กลั่นกรองแยกแยะข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนเพียงใด คนเราก็กังไม่พร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านในอนาคตได้อยู่ดี	3.32	1.28	ปานกลาง	19
11. การที่เราจะสามารถพัฒนาสังคมไทยให้ยั่งยืนได้ จะต้องใช้การบริโภคอย่างสมดุลย์และยั่งยืนตามวิถีแบบไทย ๆ เท่านั้น โดยเราไม่ต้องสนใจที่จะปรับตัวให้เข้ากับกระแสทุนนิยมของโลกยุคโลกาภิวัตน์ในอนาคตแต่อย่างใด	3.30	1.19	ปานกลาง	20

ที่มา: สรุปรูปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2555)

กล่าวโดยสรุป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวคิดและทัศนคติต่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ พบว่า มีประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีระดับทัศนคติอยู่ในระดับที่เห็นด้วยมากที่สุดอยู่ 2 ประเด็น ระดับที่เห็นด้วยมาก 14 ประเด็น และระดับที่เห็นด้วยปานกลาง 4 ประเด็น โดยมีประเด็นที่ว่า การที่เราจะสามารถทำให้สภาพพื้นที่ป่าบริเวณโครงการพัฒนาตามพระราชดำริเกิดการพัฒนาได้อย่างยั่งยืนนั้น ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันดูแลรักษาป่าไม้ เพื่อ

อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืนตลอดไปในอนาคต เป็นอันดับแรก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.23 ซึ่งสอดคล้องกับรายงานบรันด์ท์แลนด์ (Brundtland Report) โดย The World Commission on Environment and Development (สรยุทธ จันสุข, 2549, หน้า 1) ที่ได้เสนอให้มนุษย์คำนึงถึงขีดจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติบนโลก โดยใช้การพัฒนาควบคู่ไปกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อไม่ให้ระบบนิเวศเสียสมดุล ดังนั้น การอนุรักษ์และป้องกันการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงต้องมีลักษณะการพัฒนาแบบบูรณาการ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งยังสอดคล้องกับแนวความคิดของ จุฑาทิพ คล้ายทับทิม (2550, หน้า 112) ที่กล่าวไว้ว่า การพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ นโยบายที่สนองความต้องการของประชาชนในปัจจุบัน โดยไม่ต้องทำลายทรัพยากรซึ่งจะเป็นที่ต้องการในอนาคต และสอดคล้องกับแนวความคิดของ พระพรหมคุณาภรณ์ (2552, หน้า 63-219) ที่กล่าวไว้ว่า การพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นการพัฒนาที่เป็นแบบบูรณาการ (Integrated) คือทำให้เกิดเป็นองค์รวม (Holistic) หมายความว่าองค์ประกอบทั้งหลายที่เกี่ยวข้องจะต้องมาประสานกันครบองค์ และมีลักษณะอีกอย่างหนึ่งคือ มีดุลยภาพ (Balanced) เช่น การเอาภารกิจในการคุ้มครองแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ มาบูรณาการเข้ากับภารกิจในการแก้ไขปัญหาบรรเทาปัญหาความยากจน หรือพูดอีกนัยหนึ่งคือ “การทำให้กิจกรรมของมนุษย์สอดคล้องกับเกณฑ์ของธรรมชาติ” นั่นเอง ตลอดจนสอดคล้องกับงานวิจัยเชิงปริมาณในบทที่ 5 ข้อ 5.3.3 (หน้า 232-235) ที่มีผู้ให้สัมภาษณ์ถึง 5 ท่าน ได้แก่ นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ, พลเอก พิเชษฐวิสัยจร, นางประทานพร ไสภาคิตต์วัฒน์, พลเรือโท ชัยวัฒน์ ศรีอักษรินทร์ และนางสาวสมพิศ บุตรสาระ ได้ให้ความเห็นไว้ว่า ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม และยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาในพระราชดำริ มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนในเรื่องของการใช้หลักธรรม การศึกษาจากธรรมชาติ การไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

และประเด็นที่เป็นอันดับรองลงมาคือ การพัฒนาสังคมของโครงการพัฒนาตามพระราชดำรินในทุกภาคแบบองค์รวมล้วนแล้วแต่จะต้องเน้นในเรื่องของการอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างยั่งยืนสืบไปด้วยกันทั้งสิ้น ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต มีค่าเฉลี่ย 4.22 ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการพึ่งตนเองแบบพัฒนาของชุมชนชนบท (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2551, หน้า 99-107) ที่เห็นว่า การพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน เป็นการพึ่งตนเองและการพัฒนาอย่างมีความสัมพันธ์กันในองค์ประกอบทั้ง 5 คือ เทคโนโลยี เศรษฐกิจ ทรัพยากร คน และสังคม วัฒนธรรม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยเชิงปริมาณในบทที่ 5 ข้อ 5.3.2 (หน้า 225-232) ที่มีผู้ให้สัมภาษณ์ถึง 12 ท่าน ได้แก่ นายเฉลิมศักดิ์ สุรนันท์, นายธัญ กาญจน์วัฒนานนท์, นายสมชัย หทยะตันติ, ดร. วิวัฒน์ แดงสุภา, พันเอก ดร. ธีรนนท์ นันทขว้าง, พลตรี สุรสิทธิ์ ถนัดทาง, พันเอก การุณ

ขุนสูงเนิน, นางวารุณี สุริยะ, นายพิพัฒพงศ์ อิศรเสนา ณ อยุธยา, นางสาวสมพิศ บุตรสาระ, นายอนุชา สิ้นขวานนท์ และนายสรภัส สุดเธียรกุล ที่เห็นว่า ผู้นำของโครงการพัฒนาในพระราชดำริที่กองทัพบก เป็นหน่วยรับผิดชอบจะต้องพยายามมองหาและเลือกฟื้นฟูยุทธศาสตร์ที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของ ความเป็นไทยออกมาใช้ในการพัฒนาสังคมของตนเองให้ได้ เช่น ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ที่เป็นการผสมผสานการสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจเข้ากับการพัฒนาทางวัฒนธรรม ก็เป็นยุทธศาสตร์ หนึ่งที่จะต้องอาศัยผู้ที่มีภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมในการประยุกต์ใช้หลักของความเป็นอยู่อย่าง พอเพียงตามวิถีไทยให้เข้ากับการพัฒนาทางเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น รวมทั้งผู้นำจะต้องใช้ ทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาสังคมแบบ องค์กรรวมอย่างยั่งยืน เพื่อให้เรายังคงสามารถยืนหยัดอยู่บนกระแสทุนนิยมของโลกได้ในขณะที่เราก็กัง ใ้การบริโภคอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิถีแบบไทย ๆ นอกจากนี้ ผู้นำจะต้องคอยควบคุมและกำกับ ดูแลให้การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของโครงการพระราชดำริเป็นไปอย่างสอดคล้องกับแผนพัฒนาตาม ยุทธศาสตร์จังหวัดและยุทธศาสตร์ชาติตามลำดับ โดยจะต้องทำให้การพัฒนาดังกล่าวไม่เกิด ผลกระทบต่อการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ตลอดจนต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น นั้น ๆ อีกด้วย

6.6 แนวคิดและทัศนคติต่อความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริกับการพัฒนาสังคมแบบองค์กรรวม อย่างยั่งยืน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แนวคิดและทัศนคติต่อความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ กับ การพัฒนาสังคมแบบองค์กรรวมอย่างยั่งยืน นั้น ภาพรวมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.97 ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน 0.55 ปรากฏผลดังตารางที่ 73

ตารางที่ 73 แนวคิดและทัศนคติต่อความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริกับการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน

ด้านแนวคิดและทัศนคติต่อความสัมพันธ์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับทัศนะ	อันดับ
12. การพัฒนางานอาชีพให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้อย่างหลากหลายสาขาและเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้อย่างครบวงจรในอนาคต ถือเป็นยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญของศูนย์การพัฒนาพื้นที่ทำอย่างเก็บน้ำลำปลายมาศ อันเนื่องมาจากพระราชดำริในการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวให้เกิดความยั่งยืน	4.21	0.83	มากที่สุด	1
2. ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน ในเรื่องของการนำความรู้ที่ได้รับการศึกษาแล้วไปถ่ายทอดให้แก่ประชาชนในพื้นที่ต่อไปในอนาคต	4.19	0.74	มาก	2
1. การพัฒนาคนโดยการให้การศึกษา ถือเป็นยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญประการหนึ่งของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริในการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน	4.15	0.76	มาก	3

ตารางที่ 73 (ต่อ)

ด้านแนวคิดและทัศนคติต่อความสัมพันธ์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับทัศนคติ	อันดับ
8. โครงการพัฒนาตามพระราชดำริจังหวัดแม่ฮ่องสอนในปัจจุบันใช้ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยการรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจเลี้ยงสัตว์และทำการประมงแทนการปลูกพืชเสพติด เพื่อให้เกิดการพัฒนาพื้นที่อย่างยั่งยืน	4.15	0.86	มาก	4
9. การปลูกฝังให้เยาวชนร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อมโดยการใช้ทรัพยากรต่างๆ อย่างประหยัดและพอเพียงถือเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่โครงการพัฒนาตามพระราชดำริจังหวัดแม่ฮ่องสอนให้ดีขึ้น	4.13	0.80	มาก	5
10. การนำยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดสรรที่ดินทำกินให้แก่ราษฎรได้อย่างเป็นธรรมจะทำให้โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรีอันเนื่องมาจากพระราชดำริเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ในอนาคต	4.13	0.84	มาก	6

ตารางที่ 73 (ต่อ)

ด้านแนวคิดและทัศนคติต่อความสัมพันธ์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับทัศนะ	อันดับ
11. ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าบริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนในเรื่องของการร่วมกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดความยั่งยืนตลอดไปในอนาคต	4.13	0.82	มาก	7
15. ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้มีการนำไปปฏิบัติในโครงการศิลปาชีพเครื่องปั้นดินเผาทักษิณราชนิเวศน์ ได้ส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนสามารถนำเอาทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีอยู่ในพื้นที่โครงการมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างสูงสุด	4.11	0.79	มาก	8
13. ศูนย์การพัฒนาพื้นที่ทำอย่างเก็บน้ำลำปลายมาศ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในปัจจุบัน ได้นำเอายุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนส่งผลดีมากในด้านการให้ความรู้แก่ราษฎรในเรื่องเกี่ยวกับการใช้ที่ดินและการใช้น้ำอย่างถูกวิธี	4.09	0.75	มาก	9

ตารางที่ 73 (ต่อ)

ด้านแนวคิดและทัศนคติต่อความสัมพันธ์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับทัศนคติ	อันดับ
14. โครงการศิลปอาชีพเครื่องปั้นดินเผาทักษิณ ราชนิเวศน์ได้ให้ความสำคัญด้าน การพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน ตามยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้ประสบความสำเร็จในการส่งเสริมให้ ราษฎรในพื้นที่มีโอกาสประกอบอาชีพที่ มั่นคงตลอดไปในอนาคต	4.08	0.84	มาก	10
6. ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริน อนาคต มีความสัมพันธ์กับการพัฒนา สังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน ในเรื่องของ การสร้างนวัตกรรมทางเศรษฐกิจให้เกิดขึ้น ในสังคม โดยการหลอมรวม เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมเข้าด้วยกันแบบ บูรณาการ เพื่อแสดงให้เห็นว่าสังคม สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้ จากตำนานทางวัฒนธรรมที่เรามีอยู่	4.02	0.86	มาก	11
5. การใช้ปราชญ์ชาวบ้านมาทำการฝึกอบรม ถ่ายทอดทักษะอาชีพภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ ตนเองมีอยู่ให้แก่เยาวชนในพื้นที่โครงการ พัฒนาตามพระราชดำริ ถือเป็นกรนำ ยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ใน การพัฒนาสังคมให้เกิดความยั่งยืนได้อีก ทางหนึ่ง	4.01	0.83	มาก	12

ตารางที่ 73 (ต่อ)

ด้านแนวคิดและทัศนคติต่อความสัมพันธ์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับทัศนคติ	อันดับ
4. การบูรณาการงานพัฒนาด้านต่าง ๆ ของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ของท้องถิ่นในเรื่องเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่สามารถทำให้สังคมเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้	3.50	1.28	มาก	13
7. ในการพัฒนาพื้นที่โครงการตามพระราชดำริให้เกิดความยั่งยืนนั้น ไม่จำเป็นต้องใช้ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเรื่องของการวางแผนให้สอดคล้องกับลักษณะทางภูมิศาสตร์และสภาพแวดล้อมทางสังคมวิทยาของสังคมนั้น ๆ แต่อย่างใด	3.37	1.24	ปานกลาง	14
3. โครงการพัฒนาตามพระราชดำริต่าง ๆ ไม่จำเป็นต้องใช้การมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการนำยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เพื่อการพัฒนาสังคมให้เกิดความยั่งยืน	3.33	1.30	ปานกลาง	15

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

กล่าวโดยสรุป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวคิดและทัศนคติต่อความสัมพันธ์ระหว่างยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริกับการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน พบว่า มีประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีระดับทัศนคติอยู่ในระดับที่เห็นด้วยมากที่สุดอยู่ 1 ประเด็น ระดับที่เห็นด้วยมาก 12 ประเด็น และระดับที่เห็นด้วยปานกลาง 2 ประเด็น โดยประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดคือประเด็นที่ว่า การพัฒนางานอาชีพให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้อย่าง

หลากหลายสาขาและเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้อย่างครบวงจรในอนาคต ถือเป็นยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สำคัญของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ในการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวให้เกิดความยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.21 ซึ่งสอดคล้องกับตัวแบบการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2549, หน้า 80) ที่เห็นว่า เป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนก็คือ การทำให้คนพัฒนาเพื่อเป็นคนเจริญ หมายถึง ให้มีความรู้ความชำนาญในวิชาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อเลี้ยงตัวเอง มีความรู้ความชำนาญอื่นที่ดำรงในการดำรงชีวิตในสังคม และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยเชิงปริมาณในบทที่ 5 ข้อ 5.3.1 (หน้า 213-224) ที่มีผู้ให้สัมภาษณ์ถึง 19 ท่าน ได้แก่ นายสราวุธ แซ่เตี๋ยว, นายสมชัย หทยะตันติ, นางสาวสมพิศ บุตรสาระ, ดร. วิวัฒน์ แดงสุภา, นายสายเมือง วิริยศิริ, นายเฉลิมเกียรติ แสนวิเศษ, พลเอก พิเชษฐ วิสัยจร, พันเอก ดร. อีรณันท์ นันทขว้าง, พลเอก วันชัย เรืองตระกูล, นายชูเกียรติ มุทธากาญจน์, นางสาวรรณี คำมั่น, นางนิษฐา ชีวะพฤษ์, นายชาติร์ ดิเรกศรี, พลอากาศโท วรฉัตร ธารีฉัตร, ดร. ฐิณฎา เปี่ยมพงศ์สานต์, นางสาวกาญจน์ชนิษฐา เอกแสงศรี, ท่านผู้หญิง เพ็ญศรี วัชรโรทัย, นางวรรณภา ตั้งบรรยงค์ และนายดนุชา สิ้นธวานนท์ ที่เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคมและยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาในพระราชดำริที่กองทัพบกเป็นหน่วยรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนในเรื่องของการที่ผู้นำจะต้องศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เข้าใจและนำความรู้นั้นไปใช้ในการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนอย่างจริงจัง

และประเด็นที่เป็นอันดับรองลงมา ซึ่งมีระดับทัศนะอยู่ในระดับที่เห็นด้วยมาก คือ ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน ในเรื่องของการนำความรู้ที่ได้รับการศึกษาแล้วไปถ่ายทอดให้แก่ประชาชนในพื้นที่ต่อไปในอนาคต มีค่าเฉลี่ย 4.19 ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ เมธี ครองแก้ว (Medhi Krongkaew, 2003, p.1) ที่เห็นว่า ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการ ทุกขั้นตอน และสอดคล้องกับแนวความคิดของ เฉลิมพร พิรุฬห์สาส์น (2554, หน้า 1-2) ที่กล่าวว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักอยู่ 3 ประการ คือ การเดินทางสายกลาง ความรอบรู้และความเข้าใจ รวมไปถึงความยืดหยุ่นต่อความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นเมื่อปัจจัยทั้งภายนอกและภายในเปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยเชิงปริมาณในบทที่ 5 ข้อ 5.5.1 (หน้า 251-255) ที่มีผู้ให้สัมภาษณ์ถึง 8 ท่าน ได้แก่ นายธัญ กาญจน์วัฒนานนท์, ดร. วิวัฒน์ แดงสุภา, พลตรี สุรสิทธิ์ ถนัดทาง, พลเอก วันชัย เรืองตระกูล, นางสาวสมพิศ บุตรสาระ, พลเอก ยงยุทธ บุญยะวัน, พันเอก การุณ ขุนสูงเนิน และพลตำรวจโท เรืองศักดิ์ จริตเอก ที่เห็นว่า

6.7 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสอบถามปลายเปิด ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. ประเด็น ภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน ตามโครงการพัฒนาในพระราชดำริ ทั้งในอดีตและปัจจุบันเป็นอย่างไร

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน จะต้องเป็นผู้ที่มีการพัฒนาความรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ มีคุณธรรมจริยธรรม ซื่อสัตย์ และเสียสละ นอกจากนั้น ผู้นำต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ประชาชน มีการทำงานที่เป็นระบบ กล้าคิดกล้าตัดสินใจในการแก้ไขสถานการณ์อีกด้วย

2. ประเด็น ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนตามโครงการพัฒนาในพระราชดำริ ทั้งในอดีตและปัจจุบันเป็นอย่างไร

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืนที่ดีที่สุดคือ การจัดการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้รู้จักการใช้จ่ายอย่างประหยัด ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งจะต้องคำนึงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นด้วย โดยเห็นควรให้มีการสนับสนุนและมีการพัฒนาร่วมกันอย่างเป็นระบบ จากภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ประเด็น รูปแบบที่เหมาะสมของภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม และยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน ของโครงการพัฒนาตามพระราชดำรินั้น ควรมีลักษณะอย่างไรในอนาคต

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า รูปแบบที่เหมาะสมของภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม และยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน ของโครงการพัฒนาตามพระราชดำรินั้นในอนาคตก็คือ ผู้นำต้องมีจิตสำนึก มีคุณธรรมจริยธรรม มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีหลักประชาธิปไตย กล้าคิดกล้าตัดสินใจอย่างเป็นระบบ มีการพัฒนาความรู้ตลอดเวลา และเป็นแบบอย่างที่ดีในการปรับยุทธศาสตร์การดำเนินชีวิตของประชาชนให้เข้ากับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ เพื่อให้ชุมชนเกิด

ความเจริญ ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ จะต้องได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ จากภาคส่วนต่าง ๆ อย่างเพียงพอ

4. ข้อเสนอแนะอื่น

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นว่า ปัจจุบันโครงการบางโครงการ ยังไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนอย่างเพียงพอ การบริหารงาน โครงการจึงเป็นไปอย่างล่าช้า ไม่มีประสิทธิภาพ นอกจากนั้น เห็นควรให้มีการจัดการอบรมให้ประชาชน ได้เรียนรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและรู้จักใช้จ่ายอย่างประหยัด มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ระหว่างศูนย์อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการช่วยสร้างอาชีพให้ประชาชน

6.8 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดและทัศนคติภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม และยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่าง ยั่งยืน ของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

สรุปผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับภาวะผู้นำ เชิงเศรษฐกิจ-สังคม และยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวม อย่างยั่งยืนของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ ปรากฏผลดังตารางที่ 74

ตารางที่ 74 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ -สังคม และยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบ องค์รวมอย่างยั่งยืน ของโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ

แนวคิดและทัศนคติ		ภาวะผู้นำเชิง เศรษฐกิจ-สังคม	ยุทธศาสตร์ ปรัชญา เศรษฐกิจ พอเพียง	การพัฒนา สังคมแบบ องค์รวม อย่างยั่งยืน
ภาวะผู้นำเชิง	Pearson	1.000	.745	.722
เศรษฐกิจ-สังคม	Correlation	.	.000	.000
	Sig. (2-tailed)	371	371	371
	N			

ตารางที่ 74 (ต่อ)

แนวคิดและทัศนะ		ภาวะผู้นำเชิง เศรษฐกิจ-สังคม	ยุทธศาสตร์ ปรัชญา เศรษฐกิจ พอเพียง	การพัฒนา สังคมแบบ องค์รวม อย่างยั่งยืน
ยุทธศาสตร์ ปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	Pearson	.745	1.000	.807
	Correlation	.000	.	.000
	Sig. (2-tailed)	371	371	371
	N			
การพัฒนาสังคม แบบองค์รวมอย่าง ยั่งยืน	Pearson	.722	.807	1.000
	Correlation	.000	.000	.
	Sig. (2-tailed)	371	371	371
	N			

Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

ที่มา: สรุปและวิเคราะห์โดยผู้วิจัย (2556)

1. ผลของการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดและทัศนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม และ แนวคิดและทัศนะต่อยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า มีค่าเท่ากับ .745 ซึ่งเป็นค่าบวก และมีค่าเข้าใกล้ 1 สามารถแปลผลได้ว่า แนวคิดและทัศนะทั้งสองมีความสัมพันธ์กันสูง และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

2. ผลของการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดและทัศนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม และ แนวคิดและทัศนะต่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน พบว่า มีค่าเท่ากับ .722 ซึ่งเป็นค่าบวก และมีค่าเข้าใกล้ 1 สามารถแปลผลได้ว่า แนวคิดและทัศนะทั้งสองมีความสัมพันธ์กันสูง และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

3. ผลของการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดและทัศนะเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กับ แนวคิดและทัศนะต่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน พบว่า มีค่าเท่ากับ .807 ซึ่งเป็นค่าบวก และมีค่าเข้าใกล้ 1 สามารถแปลผลได้ว่า แนวคิดและทัศนะทั้งสองมีความสัมพันธ์กันสูง และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

กล่าวโดยสรุป แนวคิดและทัศนะต่อภาวะภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม และยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน พบว่า มีค่า เป็นบวก และมีค่าเข้าใกล้ 1 สามารถแปลผลได้ว่า แนวคิดและทัศนะทั้งสามมีความสัมพันธ์กันสูง และมีความสัมพันธ์ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดย แนวคิดและทัศนะทางด้านยุทธศาสตร์ยุทธศาสตร์ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กับแนวคิดและทัศนะต่อการพัฒนาสังคมแบบองค์รวมอย่างยั่งยืน มีความสัมพันธ์กันสูงเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ แนวคิดและทัศนะต่อภาวะผู้นำเชิงเศรษฐกิจ-สังคม กับแนวคิดและทัศนะต่อยุทธศาสตร์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผลการศึกษาเชิงปริมาณมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาเชิงคุณภาพ ซึ่งจะได้นำไปอภิปรายผลต่อไป